
Úvahy

Nie sedem, ale sedemdesiatsedem...

Pavol TOMÁNEK

Abstrakt

V mnohých nielen kresťanských spoločenstvách sa čoraz častejšie stretávame s náboženským turizmom, ale aj s tzv. desenzibilizáciou svedomia. Ľudia akoby prestávali byť citliví na hriech. Ospravedľujú si ho rôznymi prešľapmi. Stáva sa príťažlivý natoľko, že mnohí zabúdajú aj na ospravedlnenie sa voči tým, koho vedome (nevedome) zranili. Predkladaný príspevok predstavuje zamyslenie sa nad textom evanjelia o tom, ako, či a koľkokrát treba odpustiť.

Kľúčové slová: odpustenie, láska, nenávisť, pohoršenie, desenzibilizácia

Abstract

In many not only Christian communities we are increasingly confronted with religious tourism, but also with the so-called desensitization of conscience. People seem to cease to be sensitive to sin. They justify it with various tramples. It becomes so attractive that many forget to apologize to those they have knowingly (unconsciously) hurt. This article presents a reflection on the text of the Gospel about how, if, and how many times to forgive.

Keywords: Forgiveness, Love, Hate, Offense, Desensitization

Keď sa novinári pýtali známeho brazílskeho futbalistu Pelého, koľko už dal gólov, dostali túto vtipnú odpoveď: „*Prepáčte, som hráč, nie účtovník.*” Možno by sme mali aj my takto uvažovať, ak hovoríme o odpustení - nepýtať sa koľkokrát si odpustil, ale či si odpustil.

Slovo ‘odpustenie’ končí na „-ie“. Takmer každé slovenské slovo, ktoré končí na „-ie“, predstavuje **proces** – v prípade odpustenia ide o proces

uzdravenia.²⁶⁰ Mnohí hovoria „Odpúšťam ti, no nikdy ti to nezabudnem.“ Iní hovoria, že „žena ti odpustí všetko, len ti nikdy nezabudne, čo ti odpustila“. Niektorí sa z odpustenia vysmieávajú. Ale ak chceme odpustenie naozaj aplikovať do života, nemôžeme sa naň pozerat' ľahkovážne, s dávkou výsmechu či o ňom len žartovať.

Každodenne sme svedkami rôznych nedorozumení, ktoré je potrebné riešiť aktom odpustenia a zmierenia. Toho je však 'ako šafranu'. Kvôli malichernosti sa rozkladajú rodiny, vzrastá napätie a nenávisť v práci. Všetci urazení niekedy až donekonečna čakajú, že ten, ktorý ich urazil, príde poprosiť o odpustenie... Ono to však takýmto spôsobom vždy nemusí byť, resp. vyjsť...

Počas prípravy snúbencov na manželstvo sa ich hneď pýtam, či sa už povadili. Ak nie, tak ich v rámci uvoľnenia komunikácie a zároveň zdôraznenia nevyhnutnosti učiť sa odpúšťať 's úsmevom' požiadam, aby radšej prišli nabudúce, pretože bez tejto skúsenosti poznajú len jednu stranu mince a keďže idú do manželstva, budú často musieť pozerat' aj na druhú stranu mince, na odpustenie.²⁶¹ A keď už sa pohádali, nech v hádke zapáli svetlo nie ten, kto je vinný, ale ten, kto je bližšie k vypínaču.

Potrebu odpustenia nám dnes pripomína aj Ježiš. Pre lepšie pochopenie nám uvádza podobenstvo o nemilosrdnom sluhovi. Je zapísané v Evanjeliu podľa Matúša 18,21-35, najmä verše 21-22:

Vtedy pristúpil k nemu Peter a povedal: „Pane, keď sa brat prehreší proti mne, koľkokrát mu mám odpustiť? Či až sedem ráz?“ Ježiš mu odpovedal: „Hovorím ti, nie sedem ráz, ale až sedemdesiatkrát sedem.“²⁶²

Aby sme podobenstvo dobre pochopili, musíme si urobiť jasno v peňažných jednotkách vtedajšieho sveta: Sluha bol dlžný kráľovi 10 000 talentov. Jeden talent predstavoval hodnotu 26,2 kg striebra. To, že sluha bol dlžný 10000 talentov, znamenalo 262 ton striebra. Ten istý sluha mal tiež dlžníka, ktorý mu bol dlžný sto denárov. Jeden denár predstavoval hodnotu 4 g striebra, takže dlžil 400 g striebra.²⁶³ Ten, ktorému bola odpustená dlžoba v hodnote 262 ton striebra, nedokázal odpustiť dlžobu v hodnote 400 g striebra. Ako čítame ďalej v podobenstve, táto jeho nemilosrdnosť sa mu nevyplatila.

²⁶⁰ Pavol TOMÁNEK, Fragmenty slova – fragmenty výchovy, in: *Testimonium fidei*, 6 (2018/1), 40-48.

²⁶¹ Pavol TOMÁNEK, *Manželstvo a rodina v medzináboženskom dialógu*, Brno, Tribun, 2016.

²⁶² *Biblia: Ekumenický preklad*, 4. opr. vyd., Banská Bystrica, Slovenská biblická spoločnosť, 2017.

²⁶³ *Biblia s aplikáciami pre život*, Bratislava, Svornosť, 1998 (podľa obsahu).

Význam dnešného podobenstva vychádza z porovnania odpustenia Božieho a ľudského. **Veľkosť viny sa meria podľa miery dôstojnosti urazenej osoby.** Boh má nekonečne veľkú dôstojnosť a tak sú ťažké hriechy nekonečne veľkou vinou. A Boh nám všetko milosrdne odpúšťa. Ak by sme chceli vyjadriť hodnotu toho, čo nám Boh odpúšťa, bolo by to číslo s nekonečným počtom núl za sebou. Naša vina je nekonečná, ako je nekonečný Boh. Ak si toto uvedomíme, potom bude pre nás jednoduché odpúšťať iným, ktorí sa na nás dopustili krivdy alebo sa nás dotkli nejakou malichernosťou.

V situácii vyžadujúcej si odpúšťanie je možné identifikovať **dva extrémny**²⁶⁴. Jeden extrém je **zncitlivovanie odpustenia**: „Ja som nikomu neublížil, ja sa nemusím za nič ospravedlňovať...“. Druhý extrém je **precitlivenosť na všetko** a potreba prosiť o odpustenie aj tam, kde neprišlo k zraneniu.

Azda si poviete: „To vôbec nie je jednoduché... odpustiť.“ Odpustenie ale nie je ľahká vec. Ono to nie ani ľahké a ani to nie je vec. Je to rozhodnutie **milovať, i napriek nemilovaniu!**

Keď cítime nejakú krivdu, nech už má akúkoľvek formu, musíme ju preskúmať s „čistou hlavou“.²⁶⁵ Bez emócií pouvažovať, či ten, ktorý nám ublížil, nemal predsa len pravdu.²⁶⁶ Či to nebola len naša pýcha, ktorá nám nedovolila správne vidieť celý konflikt, začiatkom ktorého bola naša chyba.²⁶⁷ Ak pocítíme čo i len maličký podiel viny, neváhajme, hneď požiadajme o odpustenie. Ak sme bez viny, potom odovzdajme celú vec do rúk Božej spravodlivosti a protivníka zahrňte všetkou svojou láskou. Boh sám urobí spravodlivú nápravu krivdy, ktorý sa stala.

Neodpustenie vážne narúša vzťah s Bohom.²⁶⁸ A ak máte narušený vzťah s Bohom, je otázne, ktorý vzťah vo vašom živote zostane neporušený...

Záver

Mních sedel na brehu rieky a rozjímal. Zrazu zbadal škorpióna, ako padol do vody a zúfalo bojoval, aby sa udržal na hladine a prežil. Mních sa nad ním zľutoval, ponoril ruku do vody, chytil ho a položil na breh. Škorpión sa prudko zvrhol a bolestne ho pichol. Mních sa pustil znovu do rozjímania a keď otvoril

²⁶⁴ Pavol TOMÁNEK, *Fragmenty rodiny: manželstvo a rodina v súdnej sieni*, Brno, Tribun, 2019.

²⁶⁵ Wolfgang BREZINKA, *Filozofické základy výchovy*, Praha, Zvon, 1996.

²⁶⁶ Pavol TOMÁNEK, *Andragogika: veda o kultivácii osobnosti*, Brno, Tribun, 2018.

²⁶⁷ Pavel PROCHÁZKA, *Duchovná skúsenosť a komunikácia evanjelia*, Banská Bystrica, Združenie evanjelických cirkví v SR, 1999.

²⁶⁸ Porovnaj: *Biblia s aplikáciami pre život*, Bratislava, Svornosť, 1998.

oči, videl, že škorpión zasa padol do vody a zachraňoval sa zo všetkých síl. Mních ho znova vytiahol a škorpión opäť svojho záchrancu pichol, že až bolesti vykrikol. To isté sa stalo tretí raz. Mníchovi vyhŕkli slzy. Roľník, ktorý to všetko videl, povedal: „Prečo stále pomáhaš tomu biednemu tvorovi, ktorý ti namiesto poďakovania spôsobuje takú bolesť?“ „**Lebo obaja konáme podľa svojej prirodzenosti,**“ odpovedal mních. „Škorpión je na to, aby pichal, a ja na to, aby som bol milosrdný.“²⁶⁹

Použitá literatúra

Biblia s aplikáciami pre život, Bratislava, Svornosť, 1998.

Biblia: Ekumenický preklad, 4. opr. vyd., Banská Bystrica, Slovenská biblická spoločnosť, 2017.

BREZINKA, Wolfgang, *Filozofické základy výchovy*, Praha, Zvon, 1996.

PROCHÁZKA, Pavel, *Duchovná skúsenosť a komunikácia evanjelia*, Banská Bystrica, Združenie evanjelických cirkví v SR, 1999.

TOMÁNEK Pavol, *Manželstvo a rodina v medzináboženskom dialógu*, Brno, Tribun, 2016.

TOMÁNEK, Pavol, Fragmenty slova – fragmenty výchovy, in: *Testimonium fidei*, 6 (2018/1), 40-48.

TOMÁNEK, Pavol, *Andragogika: veda o kultivácii osobnosti*, Brno, Tribun, 2018.

TOMÁNEK, Pavol, *Fragmenty rodiny: manželstvo a rodina v súdnej sieni*, Brno, Tribun, 2019.

TOMÁNEK, Pavol, Ehe und Familie im Gerichtssaal? in: *Interdisciplinary research – Social Work, Education, Social Development*, Budapešť, 2020, 73-90.

Prof. PaedDr. PhDr. ThDr. Pavol Tománek, PhD.

²⁶⁹ Porovnaj: TOMÁNEK, P. 2020. Ehe und Familie im Gerichtssaal? In *Interdisciplinary research – Social Work, Education, Social Development*. Budapešť, 2020. S. 73-90.